

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Pesticider og Genteknologi
Den 30. marts 2016

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af samrådsspørgsmål AT
stillet den 9.marts 2016 af Pia Olsen Dyhr (SF).

Spørgsmål AT

Vil ministeren redegøre for udfaldet af komité-mødet den 8. marts vedrørende forlængelse af godkendelsen af aktivstoffet Glyphosat og regulering af hjælpepestoffer i Glyphosat-holdige pesticider? Og vil ministeren redegøre for, hvad regeringen agter at foretage sig for at sikre, at Glyphosat og Glyphosat-holdige pesticider ikke godkendes i EU og Danmark, hvis de er kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske, herunder hormonforstyrrende?

Svar

(Det talte ord gælder)

Tak til formanden og tak til spørgeren for mulighed for at drøfte den meget aktuelle sag om godkendelse af glyphosat.

Der er tale om et ret komplekst område, så jeg vil indledningsvis fremhæve, at baggrunden for diskussionerne om glyphosat er to-delt.

For det første er der en uenighed mellem WHO's kræftforskningsagentur og den europæiske

fødevarer sikkerhedsautoritet, EFSA, om aktivstoffet glyphosats eventuelle kræftfremkaldende egenskaber.

For det andet er der en usikkerhed om visse glyphosat-holdige sprøjtemidlers potentiale for at skade arveanlæggene. I denne sammenhæng har blandt andet hjælpestoffet talowamin, som findes i visse glyphosat-holdige sprøjtemidler, været beskrevet som særlig problematisk.

Først vil jeg redegøre for **udfaldet af komitemødet den 8. marts 2016**, hvor vi havde forventet en afstemning om en fornyet godkendelse af glyphosat.

Ved mødet blev der ikke stemt om en fornyet godkendelse, idet Kommissionen efter en bordrunde vurderede, at der ikke kunne opnås kvalificeret flertal for forslaget.

Flere lande ønskede at vente med at stemme, indtil det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, har taget endelig stilling til klassificeringen af glyphosat, og der dermed er kommet en endelig afgørelse af, om glyphosat skal klassificeres som kræftfremkaldende eller ej. Dette forventes tidligst at ske i 2017.

Andre lande havde på tidspunktet for komitemødet d. 8. marts ikke afklaret deres endelige position og ville derfor afstå fra at stemme.

Der var bred enighed om, at hjælpestoffet talowamin er problematisk. De fleste lande udtrykte deres støtte til, at stoffet bør forbydes, men der var enkelte lande, der mente, at et forbud mod

tallowamin ikke kan stilles som betingelse i en godkendelsesforordning, der handler om fornyet godkendelse af glyphosat.

Kommissionen gav derefter medlemslandene mulighed for at indsende yderligere kommentarer til Kommissionens forslag om en fornyet godkendelse af glyphosat.

Kommissionen tilkendegav på mødet, at den ikke vil forlænge den nuværende godkendelse, som udløber den 30. juni 2016.

Efterfølgende har komitéens formand i pressen tilkendegivet, at de vil være åbne overfor en kortere godkendelsesperiode end de normale 15 år.

For så vidt angår regeringens holdning kan jeg generelt henvise til de udtalelser som den tidligere miljø- og fødevareminister Eva Kjer Hansen fremførte ved samråd Æ den 27. januar 2016.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at EFSA's konklusion vedrørende glyphosat er meget robust, og at glyphosat ikke i sig selv er kræftfremkaldende og ikke skader arveanlæggene. Regeringen kan derfor støtte en fornyet godkendelse af glyphosat.

Regeringen vil dog arbejde for, at der i EU stilles krav om, at de færdigblandede sprøjtemidler, som blandt andet indeholder glyphosat, skal undersøges for deres evne til at skade arveanlæggene, så vi sikrer, at hjælpestoffer og de færdige sprøjtemidler ikke forårsager unødigt risiko.

Det er netop her to-delingen af diskussionerne om glyphosat er afgørende, idet vi godt kan godkende aktivstoffet glyphosat, men ikke nødvendigvis alle de sprøjtemidler, der blandt andet indeholder glyphosat.

Miljøstyrelsen har derfor meddelt Kommissionen, at Danmark vil stemme for en fornyet godkendelse af glyphosat, idet vi ønsker, at der i godkendelsesforordningen stilles krav om, at alle sprøjtemidler indeholdende glyphosat undersøges for deres effekter på arveanlæggene, eller at ansøgerne på anden måde sandsynliggør, at sprøjtemidlerne indeholdende glyphosat ikke har effekter på arveanlæggene samt at en fornyet godkendelse bliver kortere end 15 år som udtryk for et forsigtighedsprincip.

For så vidt angår **regulering af hjælpestoffer i glyphosat-holdige sprøjtemidler** er der ikke de samme krav til undersøgelser af stofferne, som der er til selve aktivstoffet.

Nogle af hjælpestofferne kan være vurderet og klassificeret for sundhedsmæssige effekter. Disse oplysninger indgår i den endelige vurdering af det konkrete sprøjtemiddel.

I pesticidforordningen er der et krav om, at Kommissionen skal udarbejde en liste over problematiske hjælpestoffer, der ikke må indgå i godkendte sprøjtemidler i medlemslandene. Kommissionen har nedsat en arbejdsgruppe til at fastsætte kriterierne for denne liste, og Miljøstyrelsen deltager i arbejdet.

For glyphosat-holdige sprøjtemidler har især hjælpestoffet talowamin været fremhævet som særligt problematisk. Regeringen arbejder for, at brugen af dette hjælpestof i sprøjtemidler bliver forbudt i EU hurtigst muligt.

For så vidt angår **sikring mod godkendelse i EU og Danmark, hvis aktivstoffer og midler er kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske**, anvender vi det omfattende system, der er sat op i EU.

Når firmaer vil søge om godkendelse af aktivstoffer, stilles der i pesticidforordningen krav til, hvilke laboratorieundersøgelser og dyreforsøg der skal være udført for at teste stoffet for en lang række farlige egenskaber.

Dette skal sikre, at alle aktivstoffer er grundigt undersøgt for deres iboende egenskaber, herunder om stofferne er særligt problematiske, som for eksempel kræftfremkaldende eller skadende for fostre eller forplantningsevnen, arveanlæggene eller hormonforstyrrende i deres egenskaber.

I pesticidforordningen er der fastlagt afskæringskriterier, som blandt andet betyder, at de mest problematiske stoffer kun kan godkendes under særlige vilkår.

Forordningens regler sikrer, at et pesticid aktivstof kun godkendes, hvis der ikke er uacceptabel risiko for menneskers sundhed.

Afslutningsvis vil jeg oplyse, at EU Kommissionen på nuværende tidspunkt er ved tage stilling til medlemslandenes seneste kommentarer til Kommissionens forslag vedrørende en fornyet godkendelse af glyphosat. Det vides ikke, hvornår et eventuelt revideret forslag kommer til afstemning i den stående komité.

Der er flere muligheder for, hvad der kan ske med hensyn til glyphosat.

Kommissionen har udtrykt, at de ikke vil foreslå en midlertidig forlængelse af godkendelsen. Hvis der ikke bliver enighed om en fornyet godkendelse, vil godkendelsen af glyphosat udløbe 30. juni 2016, og stoffet vil ikke længere være godkendt i EU.

Det vil betyde, at alle glyphosat-holdige sprøjtemidler skal trækkes tilbage fra markedet, og at salg formodentlig skal ophøre pr. 1. januar 2017. Al brug og opbevaring af glyphosat-holdige sprøjtemidler vil så blive forbudt, sandsynligvis pr. 1. januar 2018.

Dette vil have meget store konsekvenser for erhvervet i hele Europa og ikke er det mest realistiske scenarie.

En anden mulighed er, at der stemmes om en godkendelse i en kort periode, indtil det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) har foretaget den endelige klassificering af glyphosat.

Den mest sandsynlige mulighed er dog, at der stemmes om et nyt forslag fra Kommissionen, der tager højde for medlemslandenes kommentarer, hvorved der kan opnås et kvalificeret flertal for godkendelsen.

Hvis dette sker, og ECHA alligevel kommer med en anden vurdering af glyphosats evne til at fremkalde kræft, så vil godkendelse blive taget op til en fornyet vurdering.

Det er altså ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige præcis, hvad der sker, og hvornår der træffes beslutning.

Jeg vil gerne afslutningsvist slå fast, at Regeringen støtter en fornyet godkendelse af glyphosat i EU, og at den efterfølgende godkendelsesordning af de færdige sprøjtemidler i Danmark sikrer, at der kun godkendes sprøjtemidler, hvor der er vist sikker anvendelse i forhold til sundhed, miljø og grundvand.

Regeringen følger dermed både den fastlagte EU-proces og sprøjtemiddelstrategien, der har været bred opbakning til her i Folketinget [V, K, S, RV, SF og EL].